

Tallinna Kristliku noorte naisühingu

1928. aasta tegevuse

aruanne.

Võrreldes K. N. N. Ü. 1928. a. tegevust eelmiste aastate tööga näeme silmnähtavat edu igal alal, mis seletatav ühingu avaramate ruumidega ja ühingu tegelaste sügavamaga arusaamisega ühingu ülesannetest ja sihtidest.

Ühing on avatud igal äripäeval k. 9 hom. — k. 10.30 õht. Teda kasutatakse järgmiselt: k. 9 hom. — 1.30 lasteaed, k. 11—12 võimluskursus, k. 12.30 cafeteria, k. 4—8 üldhariduslikud kursused ja G. R. klubid, k. 5—9 võimluskursused, k. 8—10.30 täiskasvanute klubid. Pühapäeviti on ühing avatud k. 12.30 — cafeteria, klubid ja koosolekud.

Päeva jooksul ei ole 5 min. vahet, kui büroost ei käida läbi, s. t. tullakse kas lasteaeda, kursusele, klubisse, cafeteria, komitee koosolekule jne. või lugemata arvu igalaadiliste järelepärimistega.

Ühingu tegevust juhatas 16-liikmeline juhatajate kogu, kelle vahel ametid olid jaotatud järgmiselt:

- Pr. M. Laidoner — juhataja
- „ F. Loosberg — juhataja abi
- „ E. Ungern-Sternberg — juhataja abi
- „ M. Grosberg — laekahoidja, rahanduse toimkonna juhataja
- „ S. Krutikova — kirjatoimetaja
- „ M. Barchova — liikmete toimkonna juhataja
- „ H. Pilar v. Pilchau — usulise kasv. toimk. juhataja
- Prl. A. Herman — tütarlaste töö toimk. juhataja
- Pr. L. Kallas-Poska — kehalise kasv. toimk. juhataja

- Pr. A. Pachel — majanduse ja cafeteria toimk. juhat.
 „ E. Jürgenson — kohakuulamise toimk. juhataja
 „ O. Nemirovič-Dančenko — üldharid. toimk. liige
 „ V. Tofer — rahand. toimk. liige
 „ V. Čelnokova — käsitöötoimk. juh. I poolaastal.
 II poolaastal pr. E. Öunapuu
 Prl. O. Jürisson
 Pr. A. Nutov — klubiidu juhataja.

Palgalisi sekretäre oli ametis aasta jooksul:

- Prl. H. Pöld — üldsekretär (poole aja peale) kuni
 1. septembrini
 „ E. Kirschbaum — täiskasvanute klubide sekretär
 Pr. V. Korff — üldhariduse osakonna sekretär
 „ V. Desen — nooremate vene klubide sekretär
 Prl. G. Anderson — nooremate eesti klubide sekretär
 „ O. Ehkman — kanteleitööd, kirjavahetus ja tõlked
 „ A. Langell — raamatupidam. ja osalt kanteleitööd
 „ M. Sommer — cafeteria juhataja.

Üleilmliku K. N. N. Ü. komitee soovitusel andis P.-Am. Ühisriikide K. N. N. Ü. rahvusl. kom. preili H. Pöllule 1-aastase stipendiumi New-Yorgi K. N. N. Ü. rahvusl. kasvatuskooli (National Training School), kus ta ka võib võtta osa Columbia ülikooli loengutest.

Peale prl. Põllu Ameerikasse sõitu 1. sept. on järgmised muudatused sekretäride kogus: prl. E. Kirschbaum võtab enda peale osa prl. Põllu kohustusi, jäädes ühes sellega ka vanemate klubide töö vastutavaks sekretäriks. Prl. G. Anderson võtab enda peale osa vanemate klubide tööst, temale võetakse abiks prl. H. Smirnova, G. R. tööle uus jõud poole aja peale. Prl. O. Meyendorff, üleilml. komitee sekretär, juhtis ühingu usulist tööd sept. novembrini, andis nõu klubide sekretäridele ja aitas kaasa ühingu jooksva töö juhtimisel.

Sekretäride kogu koosolekud olid 1 kord nädalas.

Korraldati 2 sekretäride päeva ühingu töösse süvenemiseks: 4. jaan. — arutati uue tööaasta kava ja sihtjooni ja 31. märtsil — usulise kasvatuses küsimuste lahendamine.

Juhatus ja juhatajate kogu käisid koos kumbki 1 kord kuus, kus arutati ühingu jooksvat tööd, töötati välja juhtnõore üldiseks tööks, seati kokku ühingu peakoosolekute päevakorrad. Juhatajate kogu käis koos 9 korda, juhatus — 11.

Ühingu peakoosolekuid oli kolm: jaanuaris aastaaruande koosolek ja juhatajate kogu valimine, osavõtjaid 51 liiget; mais jooksva aasta tegevuse ülevaade, osalt graafikas, ette-

kannetes ja kirjalikkudes aruannetes, osavõtjaid 53 liiget, ja novembris rahalise eelarve koosolek, osavõtjaid 52 liiget, mis sel aastal erilisel huvitavaks kujunes: eelarve kanti ette dramatiseeritult, mis õige piltlikult andis ülevaate ühingu üksikute osakondade tuludest ja kuludest.

Juhatajate kogu ja komiteede kodukord oli oma ea ära elanud, ta töötati ümber ja täiendati ning novembri peakoosolekul võeti vastu I lugemisel.

Komiteede töö ümberkorraldamise mõte liikus ühingus mõni aeg. Detsembri juhatajate kogu koosolek pühendati eriti kom. töö põhimõtete selgitamisele, kusjuures selgus, et mõnda komiteed on tarvis reorganiseerida.

Ühingut külastasid aasta kestes välismailt: prof. V. Zenkovsky ja dr. L. Liperovsky Pariisist (vene üliõp. föderatsioon), dr. Annerose Fröhlich Saksamaalt, prl. van Eghen Hollandist, prl. E. Copenhaver, prl-d Sprague P.-Am. Ühisriikidest, prof. O. Ewald Viinist, mr. Elmslie Inglismaalt, monsieur Fabre Prantsusmaalt.

Kristliku Noorte Naisühingu üleilmlikust konverentsist Budapestis võtsid osa prl. O. Ehkman ja prl. I. Avik.

Toimkondade tööst võtsid osa vabatahtlikkude tööjoududena:

Juhatajate kogu	16 ja 8 kandidaati
Liikmete	toimkond 19
Usulise kasv.	” 22
Üldhariduse	” 8
Tütarlaste töö	” 7
Noorsootöö juhid	24
Klubliit	38
Kirjanduse toimk.	20
Tervishoiu	8
Rahanduse	14
Cafeteria	6
Majanduse	6
Kohakuulamise toimk.	4
Käsitöö toimk.	6
Kodukorra par. toimk.	4
Konverentsi korrald. toimk.	6

216

Ühingu liikmeskond.

Ühingul oli tegevliikmeid 1928. a. algul	220
Aasta jooksul tuli juure	19
	<hr/>
	239
Aasta jooksul lahkunud	7
	<hr/>
1928. a. tegevuse lõpul oli tegevliikmeid	232

Liikmete toimkonnal oli aasta jooksul 9 koosolekut. Liikmete koosviibimisi korraldati 6 korda. Toimkonna töökavas oli: 1. liikmete koosviibimisõhtute korraldamine, 2. korjandus liikmeskonna hulgas enne korjandusnädalat, 3. ühingu tegevuse ja sihtide ja liikmeskonnasse puutuvate küsimuste selgitus komitee uutele liikmetele ja kõnetundides asjast huvitatuile.

Koosviibimisõhtutel püüti anda võimalust liikmetele tutvuda ühingu ühe ja teise tegevuse alaga, et ärkel hoida huvi ühingu vastu ka neis liikmetes, kes muidu ühingus ei käi. Ühel juhul korraldas õhtu kava G. R. osakond, teisel haridusosakond, rõhutades eriti aiatööd, kord oli see Vabariigi iseseisvuse päeva aktus, teine kord palvenädala koosolek, mis liikmeid kokku kutsus. Väga sisukas oli koosviibimine suvikonverentsi saadikute poolt korraldatud kavaga, samuti liikmete jõulupuu löi õige jõulu meeleolu.

Esimesel poolaastal korraldati liikmete toimkonna poolt kõnetunnid, kus toimkonna liikmed kordamööda valvet pidasid. Kõnetunde ei kasutatud aga peaaegu sugugi, seepärast jäeti need teisel poolaastal korraldamata.

Möödunud aasta eelarve heaks lubasid ühingu liikmed annetada 250 krooni. Annetussummade kokkukorjamise võttis enese peale liikmete komitee, kes 11 korjanduslehega 3 nädala jooksul enne üldist korjandust veebruarikuus kogus sularahas ja lubaduste näol ligi 300 krooni.

Liikmete vastuvõtmisaktusel maikuus võeti pidulikult vastu ühingu tegevliikmete hulka 18 uut liiget.

Ühingu ruumid.

Ühingu korter tarvitas aasta jooksul järgmisi parandusi: saali põranda parkett parandati, värviti köögi põrand, parandati pliit, pandi büroole ja saali koridorile uued tapeedid, veetorude kordaseadmine kordus mitmel korral, samuti elektri parandus.

Majatarbeid osteti ja inventari täiendati aasta jooksul: muretseti 14 voodit ja sama arv küljekotte, elektritolmuimeja, 60 pruugitud tooli majaperemehelt, 2 kuulustustahvliit ja 2 vitriini. Ei suudetud kaugeltki juure muretseda kõike hädatarvilist.

Maja üürimine: üüriti välja saali aasta jooksul perekonna- ja seltskonnaõhtuteks, koosolekuteks, demonstratsioonideks, etenduseks 20 korda. 1 õhtu nädalas üüriti välja 1 tagumine tuba. Üüri saadi tagasi Kr. 563.50.

Suvikuudeks seati sisse 2 tuba elamiseks sissesõitnutele. Kevadpühil, juhtide kursuse ajal, tarvitasid neid tube sissesõitnud noorte juhid Riiast, Pärnust ja Tartust.

Vann oli kasutada ühingu liikmetele 2 korda nädalas à 60 senti. Vanni tarvitati 114 korda.

Tuleval aastal kavatakse maja toimkond rohkem rõhku panna ruumide kasutamisele suve jooksul.

Usulise kasvatuses töö.

„Inimene näeb, mis silma ees, aga Issand näeb, mis südames“.

I Sam. 16, 7.

Usulise kasvatuses toimkonna püüd on puudutada inimese südames kõige sügavamalt — Jumala tundmist, kuid see sügavus on nägematu inimese silmale. Seepärast ei saa toimkond oma usulises töös kõnelda headest või halbatest tagajärgedest. Tahame siin lühidalt näidata, kuidas Jumala sõna ja Kristuse õpetust ühingu noorsoole püütakse lähemale tuua ja armsaks teha.

Kuna toimkonna koosseis muutub igal aastal (vahest veel tihemini), siis takistab see järjekindlat tööd toimkonnas. Üsna väike arv liikmeid on aga siiski püsinud alaliselt toimkonnas, tundes vastutust enda peale võetud kohustuste eest. Maja-pidajalt oodatakse truudust ja püsivust ja meie oleme majapidajad Jumala saladuste üle, ütleb Paulus.

Toimkonnal oli 9 koosolekut ja ta töötas järgmiste korralduste elluviimisel:

1. Avalikud jumalateenistused ja palvekoosolekud — palvenädala puhul ja suurel neljapäeval täiskasvanud ühingu tegelastele, kus kaasa aitasid õpet. Sternfeldt, Kubu, Hasselblatt j. t.

2. Kodused vaiksed palvekoosolekud liikmetele ühingu oma ja palutud jõudude kaasabil — palvenädalal igapäev, palvepäeval jne. 1 kord kuus korraldati õhtuti n. n. vaikne tund, umbes 10—15 min., 1 misjoniõhtu õp. Medari poolt.

3. Piibliarutused. Prl. G. Andersoni juhatusel töötas iga nädal 1 väike rühm, aine „Meie Isa palve“ ja „Jeesuse elu“. Usulise kasvatuses toimkond töötas prl. A. Hermani juhatusel 1 kord kuus teemil „Jeesuse elu“ üleilmliku toimkonna poolt väljatöötatud kava järele.

Ühingu sekretäridel oli usuliste küsimuste arutlemine 1 kord nädalas, välja arvatud suvikuud. Jaanuarist märtsini olid läbirääkimised järgmistele teemidele: „Noorte usulised huvid“, „Gr.-õigeusu ja ev. luteri kiriku vahe“, „Töötused Kristuses Vanas Testamendis“ j. t. Märtsist peale võeti arutusele üleilm. toimk. poolt väljatöötatud ja soovitatud teem 3-aastase kavaga: „Kristuse isiku tundma õppimine“. Läbirääkimisi juhatasid praost H. Pöld, prof. V. Zenkovsky Pariisist, miss L. Diehl ja prl. O. Meyendorff.

4. Konverentsid: a) täiskasvanutele prof. L. Liperovsky ja prl. O. Meyendorffi juhatusel palvenädalal, kus arutusel oli kaks teemi: „Meie noorsoo tarvidused kristliku kasvatuses mõttes“, „Kristliku kasvatuses probleemid ühingu ja üleilml. toimikonna kavatsused sel alal“. Osavõtjaid oli 58.

b) Oktoobris korraldati noorte soovil usul. küsimuste konverents, kus selgitati klubides tekkinud küsimusi teemil „Jumal ja elu“ eesti rühmades. Eesti disk. rühmi juh. pr. H. Pilar, prl. O. Meyendorff, prl. Herman ja prl. Anderson. Vene G. R. teemiks oli „Jumal-inimene“. Diskussioonid järgnesid kahes rühmas, vanemat rühma juhatas G. M. Irtell ja noorem E. A. Andrejeva. Vene G. R. konverents lõppes jumalateenistusega katedraalis. Konverentsist osavõtt 81 G. R.

5. Palvenädala koosolekute ja korralduste eeltöö. Määrati kindlaks ja töötati välja kahel koosolekul üldine nädalava ühingu ja klubidele üksikult. Teisest koosolekust osa võtsid ka teiste organisatsioonide esindajad. Kõik korraldused võeti vastu sooja huviga, kus aga valitses tühi vorm, seal soovis noorsugu ise selle asemele südant soojendavat lihtsat palvet. Pikkamisi jõuab noorsugu arusaamisele üleilml. kokkukuuluvusest.

Ühised ettevõtted palvenädala puhul N. M. K. Ü. olid: ühine jumalateenistus 10. novembril Jaani kirikus, ühine liikmete palvekoosolek N. M. K. Ühingu ja mõlema ühingu sekretäride palvetund.

6. Noorte — G. R. — töös tehti usulise kasvatuses toimikonna ettevalmistusel kõik, mis usulise äratuse alale kuulub: suvikonverentsi teemid, konverents palvenädalal, palvekoosolekud, pühapäevased noorte koosolekud ühingu jne. Peale tähendatute korraldati eesti G. R. jumalateenistusi kirikus „Ema ja tütre“ päeva puhul, jutl. õp. Kuusik, ühingu misjoni-jumalateenistus — õp. Medar, ja sõprusnädala jumalateenistus — õp. Kapp.

Sügisel korraldati töö-avamise aktuse jumalateenistus ühiselt eesti ja vene G. R. Usulisi läbirääkimisi eest G. R. oli teemidele: „Usk ja igapäevane elu“, „Olla alandlik Jumala ees“, „Kas on Kristus tänapäeva tütarlapsele autoriteediks“ jne. Ettevalmistamised G. R. õnnistamisele aitasid kaasa süvenemiseks ühingu põhimõtteisse. Tütarlapsed andsid järgmise töötuse: „Ma püüan teha kõik, mis minu võimuses, et Jumalat, kodumaad ja kodu austada, teisi aidata, truu ja tõsine Girl-Reservide liige olla“. Aasta jooksul võeti vastu täisõiguslikkudeks G. R. liikmeteks 165 tütarlast.

Usuline töö vene G. R. kasvab eriti sügisel peale suvilaagrist tagasitulekut. Tehti ettepanekuid igale G. R. — igapäevane palve klubi liikmete eestpalvega ja testamendi luge-

mine, ning tervele klubile — klubi koosoleku avamine ja lõpetamine palvega, püha kaitsja valimine igale klubile, loengud ja diskussioonid usul. teemidele, nagu „Ime, teadus ja usk“, „Pühade elu“, „Jumal ja inimene“, „Gr.-õigeusk ja tema iseäraldused, „Testamendi tundmaõppimine“ jne.

Valiti kõigi G. R. kaitsjaks Jumala Ema ja üldiseks G. R. kirikupühaks 21. november, sellel päeval õnnistati ka vene G. R. lipp ja horugjv. Õnnistustseremoonial pidas jutlust mitropolliit Aleksander Pühtitsa kloostri kirikus, kus sel päeval pühitseti kirikupüha. Jumalateenistust kaunistas klubi liikmete koorilaul. Meeleolu oli väga pühalik. Tseremooniast võtsid osa 80 tütarlast. G. R. võeti vastu 19 tütarl. Enne õnnistamist leidsid aset ettevalmistuskoosolekud, samuti eksam, kus eksamineerijateks olid klubide sekretär ja klubidest valitud vanemad G. R.

Lihavõtte ajal korraldasid vene G. R. jumalateenistuse kirikus, kus G. R. kirikulaule laulsid.

Täiskasvanud klubid porraldasid läbirääkimisi järgmistele teemidele: „Pealesurmane elu“, „Religioonide võrdlus“, ühingu juhtsõna üle „Mitte väega ega võimuga, vaid Sinu vaimu läbi, „Piibli naised“ jne.

Sügava mulje jättis tseremoonia, kus vastu võeti 4 „Ülemineku klubi“ täiskasvanute klubide hulka. Uute klubide liikmed andsid töotuse elada ja tegutseda Jumala, kodumaa, ühingu ja kaasinimeste heaks. ühingu presidendi abi pr. F. Loosberg kinnitas iga uue klubi presidendi kaelasideme külge valge nõöri — sümboli, olla ühendajaks klubi liikmete vahel ja lüliks ühingule, sellega osa võttes ülemaailmliisest K. N. N. Ü. liikumisest. Tseremooniat kaunistasid muusikalised ettekanded.

7. Täiesti uus, aasta jooksul Gr.-õigeusu liikmete erilisest tarvidusest kasvanud on paralleltoimkond 5 vene liikmega sama juhataja alla. See toimkond käib koos 1 kord kuus; usulised koosolekud ja korraldused töötatakse koos välja luteriusulise toimkonnaga, vahetades esindajaid toimkondade koosolekutel. Toimkond jõudis korraldada ainult 1 kõneõhtu: kõneles dr. L. Liperovsky „Kirikute koostööst“. Eeloleval aastal on kavatsusel rida ettekandeid, nagu „Jumala Ema“, „Pühade elu“ j. t., mis laiemaid ühingu ringkondi tutvustaks Gr.-õigeusu iseäraldustega.

Haridus- ja kasvatustöö.

Haridusosakond.

Ühingu haridusosakonna töös möödunud aastal võib ära märkida 4 ala:

A. Kavakindel õpetus lühemate ja pikemate kursuste näol.

B. Praktiline õpetus ja töötamine mitmesugustel aladel

õppijate teatud osavuse, iseseisvuse otsusvõime ja initsiatiivi arendamiseks.

- D. Avalikud loengud tsüklustes, mille põhiideed vastasid ühingu üldistele sihtidele.
- C. Demonstratsioonid: 1) pedagoogiliste meetodite illustreerimiseks, 2) saavutatud tagajärgede näitamiseks, 3) üldise huvi äratamiseks uutel aladel.

Juba veebruaris 1928. a. loobus osakond „õpilaskino“ korraldamisest, kuna N. M. K. Ü. üle kolis meie lähemasse naabrusse ja siin oma kavakindlaid kinoetendusi jatkas.

A. Kavakindelt teoreetilist õpetust

jagati lastekasvatuse aastasel kursusel järgmistes ainetes: kasvatusõpetus, lapse tegevuse juhtimine, väikelapse usuline kasvatus, hingeteadus, anatoomia, füsioloogia, tervishoid, haigeravitsemine, toitlusõpetus haigetele ja tervetele, kodumajapidamine, lõigete joonestamine ja juurelõikamine. Lühiajalised kursused: keeled — inglise, saksa, rootsi keel; kiirkiri, kleitide ja kübarate lõigete joonestamine.

B. Praktiliselt töötasid

lastekasvatajate kursuste õpilased esimese arstiabi andmisel (sidemete panemine jne.), mänguasjade valmistamisel, laste riiete ja pesu õmblemisel. Keetmine ja küpsetamine, pesupesemine, triikimine, riiete ja igasuguste tarbeasjade puhastamine kuulus praktilisse töökavasse.

Lasteaias õppisid lastekasv. kursuste õpilased ja lühiajaliste Fröbelkursuste osavõtjad tähelepanekute ja tegeliku kaastöö läbi algõpetuse andmisel mängu-, ja laulurühmade juhatamist, jutustamist jne. Sealsamas omandasid lapsed kavakindla tegevuse ja mängude abil vajalikke eelteadmisi koolitöök, ja häid kombeid.

Peale selle töötasid lastekasvatajad praktiliselt perekondades 3—4 nädala jooksul tasuta proovikohtadel, haigemajades ja rinnalastekodudes haige lapse ravitsemisega tutvunemiseks.

Lühiajalistest kursustest töötati praktiliselt masinkirja kursusel, keedukursusel ja käsitöökursustel: tikandus, fileetöö, lilletöö, kübartöö.

Saksa keele praktilist õpetust jagati: a) lasteaias, kus laulude, mängude ja jutustuste abil lastele keeles algteadmisi anti ja b) konversatsiooni rühmades algkooli õpilastele, kus elava vestluse, mängude ja süstemaatiliste kõneharjutuste läbi lapsed ennast võõras keeles täiendasid.

Suvel töötati praktiliselt juureviljaaias, kus lapsed (eesti ja vene G. R.) ja täiskasvanud peale vastavat teoreetilist ettevalmistust klubides elukutselise aedniku juhatusel maikuust septembrikuuni oma maalapikest harisid ja ise kasutasid. Möödunud aastal kasutas ühing prooviks ise üht maalapikest „eeskujuliku aiana“, kahjuks ei valminud halva suve tõttu sellele istutatud kurgid ja tomatid.

C. Loengud.

Möödunud aastal korraldati 2 tsüklist järgmistel teemidel:

Kevadel: Sharm, takt ja head kombed — 6 loengut, kus alates üksikasjadest taktilise riietumise ja korraliku keharavi alal kuni peensusteni, külaliste vastuvõtmises, ülespidamises ja kommetes püüti selgitada naise sisemise ja välimise sharmi olemust.

Sügisel: Naiselukutsed 5 loengut, kus kõneldi naise, kui õpetaja, kasvataja, ravitseja, kodumajapidaja ja talumajapidaja ärilisest kutsetest.

Osavõtt kevadistest loengutest oli väga elav, ka töid suuremad ajalehed loengutest õige üksikasjalisi kokkuvõtteid. Kahjuks ei õnnestunud sügisestele loengutele tõmmata laiemaid ringe viimase klassi õpilasi, nagu loodeti, ehk küll kõnelejad, vilunud kutselised jõud, töid väärtuslikke nõuan-deid oma kogemustest.

Loengud peeti eesti, saksa ja vene keeles. Kõnelejad tulid ühinguale kõik lahkesti vastu, kodumaa jõud kõnelesid kõik tasuta. Rohket osavõttu leidis möödunud aastal viimane loeng, mis käsitas perenaise töö kergendusi uueajalises kodumajapidamises ja kus demonstreeriti rida moodsaid aparate ja tarbeid nagu: elektri keedunõud, praeahi, triikraud, põrandapoonija, tulekindlast klaasist keedunõud, priimuse kühpsetusahi jne.

E. Demonstratsioonid.

Peale ülalnimetatud uueaegsete kodumajapidamise aparate demonstreerimise korraldati veel järgmised näitused-demonstratsioonid:

Aprillikuul: Lastekasv. kursuse lõppeksami ajal õpilaste tööde näitus: käsitööd, mänguasjad, küpsised, koo-gid jne.

Maikuul Lasteaiapäev, kus lapsed ja lastekasvatajad peale selgitavat sissejuhatust juhataja poolt ette kandsid laule, muinasjutte, iseloomu ja osavust arendavaid mängu, võimlemist jne.

Augustikul: Aiatöö ülevaatus juureviljaaias noorte aednikkude ja aiatöö juhataja osavõtul.

Septembris: Aiatöösaaduste näitus ühingus, kus lapsed (G. R.), vaatamata ebaõnnestunud suvele, esinesid rohkete väljapanekutega, ja mis ajakirjanduses nimetamist leidis.

Üldharidusliste kursuste statistilised andmed:

Kursestest osavõtt

Kursus	Rühmade arv	Oosavõtjate arv
Inglise keel	7	70
Saksa „	2	48
Rootsi „	2	23
Kiirkiri		9
Masinkiri		40
Kübartöö	1	10
Tikandus	1	8
Lilletöö	2	17
Filetöö	1	14
Keetmine ja küpsetamine	5	95
		<hr/>
		334
Lastekasvatuse kursused		16
Fröbelkursused ja esimeneabi		10
Lasteaed	kahel poolaastal	107

Loengud, referaadid ja kõneõhtud:

Sharm, takt ja head kombed	6 loengut	870
Laste aiatöö	1 „	85
Aiatöö aruanne	1 „	40
Naise elukutsed	5 „	210
Moodne kodumajapidamine	1 „	85
Kino	3 „	360

Osavõtt aiatööst:

Koosolekud ja läbirääkimised:

Lastevanemate ring	5
Õpetajate „	4
Haridustoimkond	8

Eesti G. R. klubid.

Klubide töökava oli väga mitmekesine. Asjaajamisekoosolekud, arvu poolest 190, olid organisatsioonitöö õppetuniks klubi liikmetele. Parlamentaarse juhtnööride järele juhtisid tütarlapsed iseseisvalt oma klubitööd, seadsid kokku

töökavad, arvustasid oma tegevust ühingus, ja näitasid, tehes mitmesugust tehnilist tööd ühingu heaks ehk vaesteabiandmise korraldamises, et nad on valmis aitama, kui ühing ja ühiskond tarvitab neid.

Peale selle korraldati klubides muusika ja kirjandusõhtuid, laagriõhtuid, aastapäeva-pühitsemisi, sõprusõhtuid üleilmilise sõprusnädala puhul. Klubides selgitati loengute ja diskussioonide abil 178 koosolekul mitmesuguseid küsimusi, millest tütarlapsed huvitatud olid ja uuriti põhjalikult girl-reservide seadusi — mis aluseks tegevusele ühingus.

Teemideks olid:

Tütarlapse ülalpidamine seltskonnas,
Riietumisest ja kooliriiete korrashoidmine,
Mugav kodu,
Majapidamisest — lauakatmisest,
Rahvasteliidust,
Rahvaste uskudest,
Geograafilised loengud,
Post, telegraaf, telefon jne.

G. R. seaduste uurimine ja läbirääkimised juhiga teemide üle, nagu:

Võita ennast,
Olla alati valmis aitama,
Tõsine ettevõttesis,
Avada silmad ilule,
Mina olen tuleviku jõud

ja teised, viivad tütarlapsed eneseavaldusele, puudutavad nende iseloomu nõrgemaid külgi ja õhutavad neis püüet paremuse poole. „Mina olen tuleviku jõud, sest minus peitub kodumaa tulevik, õnn ja edu. Seepärast tahan otsida ja anda kõige paremat, et võiksin elule julgelt vastu astuda.“

Jõulu ettevalmistused juhatasid tütarlapsi ligemise teenimisele ja kohusetundele. Vaestele viidi kingitusi ka lihavõttepühiks. Peale selle oli mõnel üksikul klubil oma „klubilaps“ või „vanainimene“, keda nad käisid vaatamas ja aitamas, hoolitseti nende eest ja rõõmustati neid laulu ja ettelugemisega.

Tütarlaste töötoimikond pidas aasta kestel 9 koosolekut. Liikmed olid: Juhataja prl. A. Herman — juhatava kogu liige, pr. Jürisson, pr. Krik, pr. Tšelnokova emadekomiteest, prl. Alice Raudkats, koolide esindaja ja girl-reservide sekretärid pr. V. Desen ja G. Anderson. Toimikonna siht on juhtida üldjoontes tütarlaste klubitööd, toetades noori püüetes läheneda oma ülesseatud eesmärgile ja val-

vata selle järele, et noortetöö oleks kooskõlas ühingu põhimõttega.

G. R. kl. juhtisid vabatahtlikud juhid. Juh-tide edasiharimiseks ja ettevalmistamiseks peeti aasta jook-sul järjekindlalt kesknädalati juhtide koosolekuid, kus harutati noorte töös tekkinud küsimusi, uuriti tütarlapse hingeelu, õpiti tundma enesesüvendamiseks Kristuse elu.

Juhtidele võimaldati ühingu poolt osavõtt sotsiaalküsi-muste üle ühingus peetud avalikkudest loengutest ja võimlus-tundidest. Nendest loengutest võtsid osa ka Eesti girl-gui-de'ide vanem maleva, kes olid alati heameelega nähtud sõbrad K. N. N. Ü. noorte koosolekutel ja aktustel. Lähene-misele aitas kaasa prl. G. Andersoni osavõtt G. G. staabi koosolekutest ja G. G. koosolekud K. N. N. Ü. ruumes (ree-deti üüritud toas).

Vahekorra loomiseks ühingu ja kodu vahel, peeti ühin-gus emade koosolekuid. Asutati emadekomitee, kes järjekindlalt iga esimene neljapäev kuus oma koosolekuid pidas. Neid oli 10. Koosolekutel harutati kasvatuslisi küsi-musi, tutvustati emasi ühingu tööga. Olid loengud tütar-lapse hingeteadusest — prl. dr. A. Fröhliche poolt ja „Vita-miinidest“ — dr. H. Buschilt. Teeõhtuid emadele oli 2. Sõbralikus koosviibimises vahetati mõtteid koduse kasvatus-e üle ja puhul hetkeks igapäevasest tööst.

Eesti G. R. organisatsioon.

1928. aastal töötas noorte-osakonnas 20 eesti rühma ja 1 saksa rühm. Oli rühmi, kes pühitsesid sel aastal oma 5 ja 7 aastapäeva. Klubi tegevusest osavõtjate kooliõpilaste arv oli aasta lõpul 347 — eestlasi 325 ja sakslasi 22.

Keskoolidest	12 rühma
Algkoolidest	2 „
Kesk- ja algkoolidest	7 „

osalt ka juba väljaspool kooli tegevuses tütarlapsi.

Aasta lõpul võeti täiskasvanud klubide peresse vastu „Ülemineku klubidena“ 3 klubi:

klubi „Friendship“ — L. Kommertskooli lõpetajad,

„ „Leek“ — L. Kommertskooli abituriendid,

„ „Võitja“ — L. I T. güm. abituriendid.

Klubi „Bluebirds of Happiness“ lõpetas oma tegevuse, sest suurem osa liikmeid astus ülikooli, mõned sõitsid välis-maale.

Klubide tööd ühtlustas klubliit, eraldi noorematele ja vanematele G. R. Koosolekuid oli 16.

Vene G. R. klubid:

Klubide kava oli järgmine:

Hariduslised loengud ja diskussioonid (vahel ekskursioonidega).

Muusikalised õhtud: Grieg, Tšaikovski, Rachmaninov, Rimski-Korsakov.

Maadeteadusl. ja ajaloolised loengud ja diskussioonid: Aasia, Hiina, Mongoolia, Venemaa ja Gr.-õigeusk, India, Venemaa ajalugu, meie esiisad jne., 17 koosol.

Loengud astronoomiast ja loodusteadusest (vahel ekskursioon):

Tähine taevas ja ta legendid, meretagused imed, tulepurskavate mägede tekkimine jne., 8 koosol.

Kunst, teater, maalikunst ja kino 4 koosol.

Grafoloogia 2 ”

Masinkiri 4 ”

Ekskursioonid linnas ja vabrikutes 3 ”

Diskussioonid eluliste küsimuste üle:

Praegusaegne abielu, praegusaja naine, välimus jne., 25 koosolekut.

Majapidamise alal:

Kursused ja loengud küpsetamisest, lauakatmisest, 7 k. Käsitöö: nahast ja riidest lilled, karud, nukud, pastinella, maalimine tušiga, 49 koosol.

Korraldati vene G. R. ajakirja väljaandmist.

Klubide asjaajamise tõstmiseks korraldati 8 kl. presidentide koosolekut.

Kasvatustöö.

G. R. seaduste arutlemine ja ettevalmistus õnnistustseremooniaks.

Rahvaste lähenemise idee selgitamine.

Korraldati rida koosolekuid vene G. R. lähendamiseks.

Iga klubi pühitses oma klubi aastapäeva. Korraldati üks suur üldine vene G. R. pidu, sissetulek millest läks suvilaagri ja konverentsi fondiks.

16 koosolekut pühendati kirikulaulude ja ilmal. laulude õppimisele.

Hoolekanne.

Jõuluks koguti riideid ja toiduaineid, mis saadeti Petseri vaestele.

Vene G. R. laager.

Vene G. R. korraldavad igal suvel omaette laagri. Sel aastal oli laager Monplaisiris, ühingu suvimaja naabruses.

Laager algas 3-päevase ühise G. R. konverentsiga. Laagris oli 23 tütarlast ja 3 juhti, üks ajutine. Laager kestis 3 nädalat. Laagrit külastasid tšecoslovaklased ja Vene üliõpil. Liik. esindaja Pariisist.

Juhtide ettevalmistus. Ühine juhtide kursus oli kevadel 1928 a., millest osa võtsid 12 juhti. Korraldati 4 ühist juhtide koosolekut pühade puhul (referaadid raamatute üle, mida prl. dr. Fröhlich soovitas, samuti kirjandusliste teoste harutlemine), vene G. R. juhtide 3 ühist koosolekut N. N. K. Ü. juhtidega (prof. V. Zenkovsky kõne — Alaealise psükoloogia, G. M. Aleksejev — Jõulud ja tema jumalateenistuste iseäralsus).

Eesti ja Vene G. R. koostöö: ühine noortetöö toimikond, ühine suvikonverents, ühine 1-päevane konverents kevadel G. R. töölõpu puhul Nõmmel, usulise kasvatuse päev sügisel, tervishoiu kuu (sel aastal kaks korda, jaanuaris ja novembris), klubide tööavamise aktus-jumalateenistus, ühised klubiidud (nooremate G. R. klubiitu juhtis prl. G. Anderson, vanemate — pr. V. Desen).

Vene töö ühingus leiab ikka rohkem tunnustamist vene seltskonna poolt — aasta jooksul sai ühing kutseid osa võtta esindaja kaudu kõigist vene ringides ette tulnud korraldustest, missugust järjekindlust ei olnud eelmistel aastatel.

Vene G. R. organisatsioon

Aasta alul oli

1 „Ülemineku klubi“ „Iskra“	14 liiget
1 G. G. rühm	20 „
8 G. R. klubi	

Huvitav on tähele panna klubide liikmeskonna vähenemist ja juurekasvu — harilikult väheneb liikmete arv kevade poole ja kasvab sügisel ja talvel.

3 kuu jooksul oli järgmine klubide koosseis:

Sarja	Vene Linna Gümna. V kl. õpilased	Jaan. 12	1. mail 16	1. dets. 14
				ülem. 1
Nadezda	„ „ „ III „ „ „	6	16	19
Podsnežnik	„ „ „ II „ „ „	19	16	19
Lastotska	„ „ „ I „ „ „	19	13	19
Fialka	XIX algkooli „ VI „ „ „	34	12	14
Svesdotska	XIX algkooli V „ „ „	21	22	27
„Iskra“ II Amoretti erakooli	I „ „ „	10	9	8
Ptselka sega klubi		10	8	10

„Iskra“ II asutati talvel 1928. a. Sügisel asutati XIX algkooli juure klubi „Lutš“, kelle liikmete arv oli alguses 13, pärast 24.

„Sarja“ töötab „Ülemineku klubina“. Kahel kooli juures asuval klubil on juhiks klassijuhatajad. 3 G. R. klubil ja G. G. rühmal on juhid, teised klubid töötavad ühingu sekretäri juhatusel.

Täiskasvanud klubid.

Viimase kahe aasta jooksul on klubid kaunis põhjalikult ära kasutanud suvikonverentsi materjali, võttes selle oma töö keskpunktiks. Aasta kestel korraldati klubides diskussioone konverentsi teemile: „Armastus ja rõõm“ ja selle allteemile — „Tervis ja majandus“, „Õige arusaamine armastusest“, „Elu siht ja mõte“, „Pessimism ja optimism“ j. t. Need diskussioonid andsid paljudele vastuseid küsimusile, mis seni vastamata olid. Korraldati omapärase huvitava sõnade võrdlusmeetodiga diskussioone, mis eriti naise vastutust ja tööd käsitasid, nagu „Praegusaja naine“, „Kas kodu ja perekond on ainukesed alad, kus naine tegutsema peaks ja võiks“, „Teiste maade naised“, „Rahvasteliit ja naised“, „Kuidas õieti mööda saata noorust“. Samuti peeti ilmavaate ja iseloomu arendamiseks mitmeid läbirääkimisi, nagu: „Kuidas peame oma iseloomu arendama“, „Teadus ja usk“, „Kristlikkus ja lõbutsemine“ j. t.

Kodulinna tundmaõppimiseks korraldati kevadel rida ekskursionoone muuseumidesse, vanade linnamüüride vaatlemiseks, tehastesse, raadio saatejaama.

Paluti asjatundjaid kõnelema, kuidas kõige primitiivsemate abinõudega sisse seada mugavat kodu, kuidas võõraid vastu võtta, riietuda, lauda katta.

Käsitöö alal pakkus erilist huvi raffiast käekottide valmistamine.

Aasta jooksul ei unustatud vaesemaid kodanikke. Klubides koguti tarvilikke riideid ja toiduaineid vaestelastele ja haigetele. Osa kogutud asjust saadeti Liivi lastele Lätimaale. Eeloleval aastal tahetakse klubiliidu algatusel rohkem tähelepanu pöörata hoolekande küsimuste selgitamisele, loengute läbi.

Keeltekлубidesse kogunud inimesed praktiseerisid keeli konversatsiooni läbi. Kutsuti võimalikult igale koosolekule keelt valdav juht, kes diskussioonide puhul kõnelemisel tehtud vigu parandas ja keele iseäraldusi selgitas. Sarnaste klubide (inglise ja prantsuse) asjaajamine sündis ainult vastavas keeles.

Näite, ja kõnekunsti-klubi harrastas ise ja levitas ka teiste klubide keskel huvi näitekunsti, deklamatsiooni ja kirjandusliste referaatide vastu. Klubis korraldati kõnelemise harjutusi, kus iga klubi liige esines kõnega vabale teemile. Klubi liikmed aitasid kaasa klubiliidu ja üksikute klubide

ettevõtete puhul näitemängus kaasa mängides ja deklamatsiooniga. Abivalmis oli sarnastel puhkudel ka vene klubi „Ogonjok'i“ näiterühm ja vene koor.

Klubide kavas olid seltskondlisteks eluavaldusteks aasta-päevad, perekonnaõhtud.

Klubid said ühingult pea kõik tasuta. Selle eest aitasid nad kaasa ühingu suurimale ettevõttele — rahakorjandusele.

Nagu eelmistel aastatel, kohustus klubiit maksuma ühingu-gule 200 kr. oma osakonna kulude katteks. Selleks korraldas klubiit 2 pidu, ühe muusikalise eeskavaga täiskasvanuile ja teise lastele. Samuti saadi seltskondl. õhtu korraldamisega konverentsi saadikute fondile puuduv summa.

Klubiidu uue korraldusega maksis iga klubi liige ühin-gule 5 senti kuus.

Klubide asjaajamise tasapinna tõstmiseks korraldati sü-gisel peale klubide juhatuste valimisi kursus klubi presidentidele, sekretäridele ja laekahoid-jaile, kus selgitati organiseerimise põhimõtet, nende ko-hustusi ja õigusi klubi liikmete suhtes, samuti vahekorda terve ühinguga. Kursuse tagajärjed olid silmnähtavad, seega ta edaspidine korraldamine igati õigustatud. Üldse katsuti kubide töös rühma tegevuse põhimõtet esile tuua: kõik üksi-kute klubide tegevus, kui ka üldised klubide ettevõtted, kor-raldati toimkonna ettevalmistusel ja vastutusel. Iga klubi saatis ühe esindaja usulise kasvat., liikmete, tervishoiu instrktorite ja kirjanduse toimkonna koosolekutele.

Klubide tegevuse tehnilist külge revideeris ja andis nõu klubiidu poolt valitud toimkond.

Klubide organisatsioon.

Täiskasvanute klubiidu juhatuse alla kuulusid detš. 1928. a. 19 klubi ja 3 „Ülemineku kl.“. Klubiit (2 esind. igast klubist) käis koos kord kuus — kokku 9 korda. Tema üles-andeks oli klubide liikmetes ühingu ja tema töö vastu huvi äratamine ja sõbraliku vahekorra loomine klubide vahel.

Tegutsesid järgmised klubid:

Eesti:		Vene:	
Sõprus	46 liiget	Ogonjok	22 liiget
Koidula	18 „	Iskra	14 „
Edu	19 „		
Leelo	19 „	Saksa:	
Loov Sõna	11 „	Fink	10 „
Videvik	26 „	Prantsuse:	
V. Pioneer	22 „	L'Emeraude	15 „
Laine	20 „		
Lootus	16 „	Inglise:	
Virve	22 „	Efficiency A	22 „
Virmalised	20 „	Efficiency B	15 „
Põhjala	23 „	Merry girls	14

12 eesti klubi — 262 liig., 2 vene klubi — 36 l., 1 saksa kl. 10 l., 1 prantsuse keele kl. 15 l. ja 3 inglise keele klubi 51 liiget. Üldse 374 liiget.

Tervishoiu töö.

Komitee koosseis aastal 1928 oli järgmine: juhataja pr. L. Kallas-Poska, pr. A. Wahl, pr. Olbrei, pr. I. Bergmann, pr. Krupsky, prl. Rempelgas, prl. Käppa, prl. Oltorp, prl. Avik, prl. Prass, prl. Hindberg.

Miss Edith Gatesi lahkumisel Eestist valiti komitee juhatajaks pr. Kallas-Poska. Sügisest saadik jäid toimkonna tööst eemale prl. Hindberg, prl. Prass, pr. Bergman. Koosolekuid oli aasta jooksul 9.

Kursused.

1928. aasta alguses mindi vanade kursustega edasi ja avati uus kursus-liikumisrühm (Labani süsteem) prl. Oltorpi juhatusel. Sügisel alati uue kursusega: laste-kehaarendamine, juhatab pr. A. Puusep. Prl. Oltrop algas teise rühmaga tegevust, pr. Krupsky sai nädalas juure 1 tunni, avas ka uue kursuse Vene gümn. Prl. Rempelgas võttis prl. Hindbergi tunnid üle. Spordimängude kursus, mis oli kavatsetud, ei lõõnud läbi. Volley-balli tunnid kl. 4—5 läksid rahuldavalt. Saali minekuks nõuti võimlemiskingi ehk -susse.

7. dets. oli ühingu saalis võimlemise demonstratsioon, kus kõik kursused peale saledusvõimlemise, osa võtsid. Sisse tuli ligi 30 kr. puhast.

Kevadine suur võimlemis-demonstratsioon jäi ära, võimlejad sulasid kokku kursustel, liikmete õhtul mais anti väike demonstratsioon.

Kevadel oli tenniskursus klubi liikmetele sees ja väljas.

Preili Prass sõitis suvel Pärnu sealse ühingu kutsel ja andis seal nädalise mängukursuse ühingu liikmetele ja noorte klubide juhtidele. Ülalpidamise ja sõidu tasus Pärnu ühing.

Aasta jooksul korraldati järgmisi kursuseid:

	osavõtjaid
Puhketunnid	110
Edasijõudmine võiml.	42
Rütmika	49
Saledusvõiml. enne lõunat	38
Saledusvõiml. peale lõunat	51
Liikumisrühm	67
Laste võimlemine	10

Rekreatsiooni korraldamine klubidele.

Täiskasvanute klubidele rekreatsioonitunde paluti juhtima väljastpoolt viis isikut: pr. A. Puusepp — uued tantsud, prl. Oltrop — Labani süsteemi liikumine, prl. A. Raudkats — rahvatantsud, pr. Kallas-Poska spordimängud, prl. Remmelgas — Sokolite võimlem. Muidu juhtisid klubide rekreatsiooni kl. endi rekreatsiooni juhid. Rekreatsiooni õhutamiseks kingiti klubidele suur hulk mängu, muuseas ka pingpong. Juhtidele muretseti mängude üle vastavaid raamatuid nende raamatukogusse. Lihavõtte aeg korraldati mängude kursus noorteklubide juhtidele. Ostvõtjaid oli Pärnust, Tartust, Tallinnast.

G. R.-del olid aasta jooksul järjekindlad mängutunnid — igapäev kella 5—6, kus mängiti volley-balli, seltskondlisi mängu, õpiti rahvatantse. Edasijõudnud volley-balli mängijad mängisid sügisest peale suure hooga 2 korda nädalas. Pingpong oli armastatud mäng.

Ühingule kuuluvaid suuske ja saane tarvitati talvekuudel suure hooga. Suusaväljasõite juhtis prl. Hindberg.

Palju huvi pakkusid klubide vahelised spordimängude võistlused: nooremate klubide vahel miss Gatesi õpetatud mäng „põlev pall“, vanemate klubide vahel volley-ball. Peale selle korraldati individuaalseid võistlusi — jooks, palli märkimine, tasakaalujooks jne. Võitjatele jagati välja auhinnad.

Suvised ekskursioonid, mis olid juba ettevalmistatud, jäid ära halbade ilmade tõttu. Suvel oli ühingu noorematele ja täiskasvanutele kasutada mänguplats (realkooli juures).

Tervishoiunädalad.

16.—28. jaanuarini korraldati I tervishoiunädal (G. R. 2. näd.) klubide liikmetele ja teistele. Peeti rida loenguid, muretseti vastavaid raamatuid, võimaldati arstline järelvaatus klubide ja kursuste liikmetele, täideti tervishoiukaarte. Loengute teemid olid: söök, naishaigused, hambad, silmad, naharavimine, (nahk, juuksed, higistamine, rietus), G. R. korraldati järgmised loengud: Esimene arstiabi, Sokol-võimlemine, toitmisest, nahatervishoid, tütarlapse tervishoid, õige kehahoid, nakkavad haigused, talvesport, tervise mõju iseloomu peale, jne. Järgmised arstid aitasid tervishoiunädalatel kaasa: dr. K. Pedusaar, dr. A. Liin, dr. A. Annus, dr. A. Varik-Blumenfeldt, dr. E. Haaman, dr. M. Linnaks, dr. K. Poska, prl. M. Peterson.

Nii täiskasvanuil kui ka G. R. tervishoiunädalad lõppesid aktusega, kus anti kiituskirje neile, kes paremini täitsid tervishoiu määrusi.

Sügissemestril oli teine tervisenädal 15.—1. dets. G. R. ja 25. nov. kuni 1. dets. täiskasvanuile. Nädala teemiks oli „Ainete vahetus“. Rida loenguid leidsid sooja poolehoidu, arstlist läbivaatust kasutasid paljud klubide ja kursuste liikmed. Ühingus oli kaal tarvitada. Viimasel päeval korraldati täiskasvanuile pikem loeng, film ja võimlemise demonstratsioon „kuidas peaks algama ja lõppema terve inimese päev“, mis elavat poolehoidu leidis. Loengute teemid olid järgmised: kurgu- ja suuhaigused, käte ja jalgade ravi, nahahaigused, ainete vahetus.

Tervishoiufilmi „Hammaste ravimine“ ja „Nakkavad haigused“ — Kalevi seltsi lahkkel korraldusel detsembris, lõpetati aasta tervishoiunädal G. R. klubides.

Detsembri teisel poolel algas vanematele eesti G. R. loengute seeria „Lapse tervishoiust“, mida lahkelt dr. H. Busch ette kandis.

Peale jõulut tahetakse korraldada suusa-väljasõite, ja tõsta klubide rekreatsioonitunde (täiskasvanuile) veidi kõrgemale, selleks on muretsetud 2 meditsiinipalli, ja arvatavasti korraldatakse uute tantsude tunnid.

Ühingus parandati dušid ära — see läks maksma ligi 100 krooni, seati korda kursuslastele riietumisetuba

Pealejõuluseks hooajaks muretseti ping-pong laud.

Aasta jooksul on eesti, vene ja saksa lehtedes ilmunud väiksemaid kirjutusi ja teadaandeid toimkonna tööst: vene lehes kirjutas pr. V. Desen, saksa omas pr. A. Wahl, eesti lehtedes pr. L. Kallas-Poska ja prl. M. Rimmelgas.

Sügisel kavatses ühingu palgata pooleajaga kehalise kasvatususe sekretäri, selleks valiti prl. Hindberg, kuid et ta Tartu kehal. kasv. instituuti õppejõuks sõitis, jäi kõik vana juure.

Ühingu mitmesugused ettevõtted.

Cafeteria.

Ühingu einelaud on üks noorematest ühingu osakondadest. Ta töötab 1. dets. 1927. a. saadik ja on võrdlemisi kogu oma lühikese tegevusaja jooksul kaunikesee sooja poolehoiu publiku seas leidnud. Cafeterias lõunatavad riigi- ja kontori-ametnikud, õpetajad, äriteenijad jne. Lõunatajatel on kasutada lugemislaud, kus leiduvad kolmekeelsed ajalehed ja ajakirjad.

Cafeteria oli avatud aasta jooksul 339 päeva. Üldse välja antud 31.824 lõunat. Keskmise lõuna hind 60 senti. Tellitud lõunaid mitmesugusteks puhkudeks, nagu matustepidudeks, sissesõitnud külalistele oli 8 puhul.

Cafeteria toimkond koosneb 5 liikmest, kes üks kord kuus kokku tuleb ja kõiki majanduslisi ja rahalisi küsimusi arutab ning osakonna hea käekäigu ja edu eest hoolitseb. Nii juhatab möödunud suvel sekretäri puhkusel oleku ajal üks komitee daamidest terve kuu jooksul cafeteria tegevust.

Õhtune teelaud on tarvitada olnud igapäev kella 6—10 kõigile ühingu tegevusest osavõtjatele. Liikmetel ja klubidel on alati võimalus einelauaruumi õhtuti tarvitada ja oma koosviibimisteks ja perekonnaõhtuteks teelauda ise korraldada.

Cafeteria toimkond sooviks, et ka edaspidi ühingu liikmeskond oma sõprade ja tutavate keskel cafeteria tarvitamist õhutaks.

Cafeteria osakond alustas oma tegevusaastat järgmise eelarvega:

T u l u d :

Lõunad, teelaud . . . Kr. 1.300.000

K u l u d :

Palgad . . . . . Kr. 234.000

Büroo, majapidam. . . . . „ 197.100

Küte . . . . . „ 126.000

Toiduained . . . . . „ 585.000

Muud kulud . . . . . „ 157.000

Kr. 1.300.000

Kokkuvõetult on nimetatud osakonna aruanne järgmine:

T u l u d :

Lõunad, teelaud . . . Kr. 2.081.948

K u l u d :

Palgad . . . . . Kr. 352.306

Büroo, majapidamine . . . . . „ 187.581

Küte . . . . . „ 83.498

Toiduained . . . . . „ 1.372.119

Muud kulud . . . . . „ 63.061

Kr. 2.048.565 (101.040 sisseseade)

Osakonnal on kohustused ühingu vastu, mis tekkisid cafeteria asutamisel ühingu usaldussummadest Kr. 1465.79. Peale selle anti 1928. a. jooksul veel osakonnale ühingu jooksuvatest summadest avansi sisseseade muretsemiseks Kr. 101.040. Viimasest summast kattus aasta lõpuni 23.383 senti. Nii jääb maksa veel Kr. 77.657. Üldine cafeteria võlg ühingule on Kr. 2242,36. Ladus on toidutagavara umbes 25.000 senti ümber.

Käsitöö osakond.

Käsitöösakond on töötanud märtsikuust 1927. a. peale. Osakonna sihiks on anda tööd ja kõrvalteenistust kehvema-tele naistele ning arendada eesti rahvuslikku kudumistööd. Alguses pöörati rohkem tähelepanu kinnastele, viimasel ajal on valmistama hakatud ka teisi kudumisesemeid. Kudujate teadmiste täiendamiseks korraldati möödunud sügisel mak-
suta kudumiskursus, millest osa võtsid 9 meie paremat ku-
dujat. Nimetatud kursus oli suureks abiks töö headuse tõst-
mise mõttes. Töö iseloom sai ka mitmekesisemaks. Tuleb
muidugi veel vigu ette, kuid palju vähemal määral kui varem.
Osakonnal on kavatsus korraldada kevadel veel üks kudumis-
kursus, millest osa võtavad samuti ühingu oma kudujad. Sel
juhul võib anda töötajale tööd suveks välja ja osakonnal
avaneb võimalus tellimisi kohe ning omal jõul täita sügisel,
kui nad sisse tulevad. Seni on kiire tellimise korral kudu-
missaadusi juure ostetud: 45 paari kindaid, 6 salli, 7 mütsi.
Koetud on 190 p. kindaid, 6 salli, 7 mütsi. Suurem arv neist
on tarvitatud tellimiste täitmiseks. Laos on praegu 50 p.
kindaid.

1927. a. oli kudumisasjade arv 1928. a. tunduvalt suurem,
mis tingitud sellest, et töö täies hoos käima hakkas alles
septembris, kuna I poolaastal meil tellimisi suuremal mää-
ral polnud. Ka pandi töö kvaliteedi peale rohkem rõhku.

Kudujaid oli aasta jooksul 20. Keskmise kuduja, kellel
peale selle veel kodused talitused toimetada, võib teenida
kuus Kr. 30 kuni Kr. 35.—.

Toimkonnal oli aasta jooksul 8 koosolekut.

Osakonna tulud ja kulud olid järgmised:

Tulud:

Kauband.-ministeeriumi toetus	Kr. 400.00
Saaduste müük	„ 1172.75

1572.75

Kulud:

Töötasu	Kr. 382.39
Materjal	„ 295.09
Sissesead	„ 35.00
Õpetaja palk	„ 20.00
Mitmesug.	„ 93.18
Osteti saadusi	„ 425.47

Kr. 1251.13

Seega oleks rahal. ülejääki ühes toetusega 321.62 senti.
Peale selle on laos valmissaadusi ja materjali 350.00 s. eest.

Kohakuulamine.

1. jaanuaril 1928. a. seisis nimekirjas 13 kohasoovijat. 1928. a. jooksul registreerisid end 32 kohasoovijat. Kokku oli kohasoovijaid 45 isikut ühingu liikmeid (peale nende pöördusid ühingu poole väljaspool ühingut seisvad isikud, neid oli arvu järele 47).

Teenistust leidsid otsijad ja lahkusid nimekirjast 24 juhul. 1. jaanuaril 1929. a. seisis nimekirjas 21 kohasoovijat, enamus neist soovib kohta kontorisse (noored keskkooli lõpetajad).

Kohapakkumisi oli aasta jooksul 98, neist kontori- ja kirjatööde peale 11, laste juure 74, teenijaks ja perenaiseabiks 12, ärisse 1.

Kuna meil keelimõistvaid lastekasvatatajaid väga vähe nimekirjas, siis oleme võinud sellest suurest arvust kohapakkumistest rahuldada võrdlemisi õige väikese arvu. Samuti vajatakse kontori kohtade peale ning majasse teenijaks vilunud jõude, kuna tingimused on õige rasked.

Laulukoor.

Ühingu naiskoor 35 lauljaga töötas esimesel poolaastal hr. prof. A. Topmani juhatusel, kes aga oktoobrikuul aja- puudusel oli sunnitud lahkuma ja koorile soovitas uueks juhatajaks hr. K. Schyprise.

Koor esines lauluga 10 juhul: kirikus 3 korda, 1 kord misjonimajas ja ühingu liikmete jõulupuul vaimuliku kavaga. Ilmalikkude lauludega esines koor 2 klubliidu peol, 2 koori- perekonnaõhtul ja koosviibimisel Tartu ühingus.

Maikuul korraldas koor väljasõidu Tartu külla Tartu K. N. N. Ü., kus laulis Pauluse kirikus jumalateenistusel ja omavahelisel koosviibimisel Tartu ühingu liikmetega. Aasta jooksul korraldati kaks muusikalise kavaga perekonnaõhtut, 1 kevadel, teine sügisel poolaastal, mõlemaid võib nimetada õige hästi kordaläinuks

Kirjandustoimkond.

Kirjandustoimkonna tegevust võib jagada järgmiselt: kirjandusõhtud, raamatukogu ja „Meie Mõtted“. Kirjandustoimkond korraldas aasta jooksul kirjanduslikke referaadet- diskussioone äsja ilmunud eestikeelsete teoste üle, nagu „Vaestepatuste alev“, „Jäljetu haud“, loeng Tammsaare 60. a. sünnipäeva puhul, „Nooremaid eesti kirjanikke“ jt.

Raamatukogu täienes alaliselt: peaaegu iga klubi ostis 1—2 uut raamatut (2219 sendile). G. R. raamatute fondist osteti raamatuid 2585 s. Huvitavat ingliskeelset

kirjandust saatis Londonist dr. O. Kallas. Samuti tuli kinnitisi raamatukogusse liikmeskonnalt, mida tänulik kirjandustoimkond siinkohal kviteerib.

Aasta jooksul on juure tulnud 104 raamatut inventarikaartide järele ja 82 nr. ajakirja. Köideti 11 köidet järgmisi ajakirjade aastakäike: „Looming“, „Welhagen & Klasing“, „Die Kunst“. Raamatukogu täiendamiseks korraldati väike perekonnaõhtu, mis kaunisti õnnestus.

Raamatukogu lugejaskond kasvab eriti sügisest peale. Raamatuid anti välja 5 korda nädalas. G. R. 2 päeva lõuna ajal. Raamatute väljaandmisel tundus puudus eestikeelsetest raamatutest. Lugejaid oli 31. dets. 1928. a. 564 — 291 G. R. ja 273 täiskasvanut.

Aasta jooksul telliti järgmisi ajakirju ja ajalehti. „Päevaleht“, „Vaba Maa“, „Kaja“, „Rahva Sõna“, „Postimees“, „Revaler Bote“, „Segodnja“ ühes „Vesti Ddnja'ga“, „Looming“, „Eesti kirjandus“, „Eesti naine“, „Naiste Häääl“, „Noorte Punane Rist“, „Jugendweg“, „Vestnik Studentschestva“, gratis „Womens Press“, K. N. N. Ü. üleilml. komitee kuukiri, Toronto üh. kuukiri, samuti Mehhiko ühingut j. t.

Ajakirja „Meie Mõtted“ anti välja 6 numbrit. Kevadel loeti ja osteti ajakirja huviga. Sügise poole jäädigi leigemaks. Eeloleval aastal kavatsetakse ühingu publikatsiooni vastuvõetavamale järjele seada.

Ühingu rahandus.

Rahaasjanduskomitee seadis 1928. a. tegevusaasta jaoks kokku järgmise eelarve:

Tulud:

Valitsemine	Kr. 15.816.00
Haridusosakond	„ 6.895.00
Klubiosakond	„ 590.00
Võimlemisosakond	„ 2.411.00
Cafeteria	„ 13.000.00
	Kr. 38.712.00

Kulud:

Valitsemine	Kr. 6.249.25
Haridusosakond	„ 8.654.50
Klubiosakond	„ 7.464.50
Võimlemisosakond	„ 3.343.75
Cafeteria	„ 13.000.00
	Kr. 38.712.00

Eelarves oli arvestatud märksa suuremate summadega kui läinud aastal, ja nimelt sellepärast, et 1928. aasta alul

2 iseseisvat osakonda oma eelarvetega juure tulid — võimlemine ja cafeteria.

Eelarves oli ette nähtud kindlat Ameerika toetust 5620 krooni, seltskonna toetust 7500 kr., liikmete annetusi 250 kr., valitsuse toetust 1000 kr. Kõik nimetatud summad tulid sisse suuremal määral kui loodeti. Sissetuleku suurendamiseks korraldati oktoobrikuul üks 5 o'clock tea.

1928. a. aruanne on kokkuvõetult järgmine:

Tulud:

1. Ameerika toetus	Kr.	6.057.28
2. Valitsuse ja min. toetus	„	1.250.—
3. Korjandus	„	8.799.77
4. Liikmete annetused	„	266.95
5. Panga % 1927. a. eest	„	188.89
6. „Vaimulikkude laulude“ kirjastus	„	150.80
7. Käsitöö	„	1.572.75
8. Haridusosakonna tegevus	„	6.542.62
9. Klubiosakonna tegevus	„	690.08
10. Kehalise kasvatus osakonna tegevus	„	2.466.78
11. Cafeteria	„	20.819.48
12. Ettenägemata tulud	„	368.31
		<hr/>
	Kr.	49.173.71

Kulud:

1. Üldadministrats., büroo, majapid. raamatud ja ajak. sisseseade	Kr.	4.585.73
2. Konverentsid ja juhtide kursus	„	161.30
3. Laulukoor	„	504.10
4. Käsitöö	„	1.251.13
5. Haridusosakond: õpetajate palgad, majapidamine, kuulutused jne.	„	8.261.30
6. Klubiosakond: sekret., palgad, majapid.	„	7.746.82
7. Kehal. kasv. osakond: õpet. palgad, majapidamine, kuulutused, muusika	„	3.521.—
8. Cafeteria	„	21.596.05
9. Ettenägemata kulud	„	1.701.71
		<hr/>
	Kr.	49.329.14

Nagu aruandest selgub, on puudujääki möödunud aasta tegevusest Kr. 155.43.

Rahandustoimkonnal on aasta jooksul koosolekuid olnud 10. Peale selle on veel hulk koosolekuid peetud korjandusnädala puhul korjajate ja rühmajuhtide ettevalmistamiseks.

K. N. N. Ü. Tallinn-Tartu-Pärnu ühistöö nõukogu. Tallinna ühingu osavõtt nõukogu tööst.

1928. a. jooksul olid neli liiget Tallinna ühingust aktiivselt tööl ühistöö nõukogus, mille tegevus viimase aasta jooksul eriti on kasvanud. Detsembri peakoosolekul valiti pr. G. Normak (laekahoidjaks) uueks liikmeks lahkunud liikme prl. E. Kirschbaumi asemele. Nõukogu liikmed Tallinnast on seega: prl. A. Herman — nõukogu juhataja, pr. L. Larsen, pr. G. Normak, pr. V. Korff ja prl. E. Kirschbaum ex officio.

Raskem kohustus, mida nõukogu sel aastal Tallinna ühingu edasi andis, oli uue ühingu asutamine Pärnu. Järelepärimised ja soovid asutada ühing Pärnu leidsid teed Tallinna ühingu ja sealt ühistöö nõukogusse. Sellele järgnes nõukogu kirjavahetus Pärnuga ning tegelik asutamine, alates veebruarist. Tallinna ühingu sekretärid prl. Põld, prl. Kirschbaum ja prl. Anderson ühes miss Diehliga sõitsid kevade jooksul Pärnu tööd algatama, kusjuures asutati algava ühingu juhtimiseks ajutisi komiteid, seati kokku kursuste ja ühingu tegevuse kava suveks ja organiseeriti liikmeskond.

Prl. O. Ehkman sõitis Pärnu ühingu tööd juhtima septembrikuuks ja 1. näd. okt., kuni prl. G. Paulsen, ühingu töös vilunud sekretär, pärale jõudis Austraaliast ja kohustused üle võttis prl. O. Ehkmanilt.

14. okt. korraldati Pärnu ühingu I peakoosolek, kus vastu võeti põhikiri ja valiti juhatajate kogu. Pärnu ühing on nüüd registreeritud organisatsioon, ta rahakorjandusnädal oli novembris, kus koguti Kr. 2000.00.

Tallinna ühing võib rõõmus olla sellele, et võis aidata organiseeruda uuel ühingul, kes nüüd omakord võib osa võtta ühes teiste ühingutega üleilml. K. N. N. Ü. liikumisest.

Nõukogu teised erilised ettevõtted aasta jooksul olid:

1. Kasvatuskool G. R. juhtidele lihavõtte-pühade ajal, millest osa võttis 40 inimest — Tallinnast, Tartust, Pärnust, Riias. Kursuse kava oli järgmine:

Hingeteadus (Noorsooteadus).

1. Küpsemise aeg ja psükoloogiline probleem.
2. Noorsugu ja perekond.
3. Noorsugu ja avalikkus.

Usulise kasvatuse küsimused.

1. Usulised küsimused hingeteaduse seisukohalt vaadeldud.
2. Noorsoo ilmavaate puudus.
3. Noorsugu meie usulise ühiskonna liikmena.

Kursuste lektorid olid: prl. dr. A. Fröhlich Dresdenist ja miss M. Hamlen Riia ühingust. Kursus andis juhtidele uusi ideid, uusi meetode, uut ergutust — olla noortele abiks ja toeks sihtide ja teede otsimisel.

2. Üleilmlik konverents. Üleilmlikule K. N. N. Ü. konverentsile Budapestis 9.—17. juunil saadeti ühistöö nõukogu poolt Tallinna ühingust 2 esindajat : prl. O. Ehkman — ühingu sekretär — ja prl. I. Avik, G. R. klubi juht ja täiskasv. klubi liige. Konverentsi üldmotto oli „Lepitus“. Kaks suurt teemi, mida eriti mitmekülgset ja sügavalt arutati erirühmade ja konverentsi üldkoosolekutel, olid: 1) „Meie interkonnaalne seisukoht rahvuslikus ja rahvusvahelises elus“ ja 2) „Meie vastutus sotsiaalsete, tööstuslike ja majanduslike olukordade suhtes“. Konverents leidis, et meie kui kristlaste möödapääsematu kohus on lepitust ja arusaamist tuua üksikute isikute, klasside, rahvuste ja uskude vahekordadesse. Konverents tegi otsuseks soovitada järgnevat aastat kõigis ühingutes püüda pöörata võimalikult rohkem tähelepanu sotsiaalsetele, tööstuslikele ja majanduslikele küsimustele, tarvitades esialgsete uurimuste aluseks Budapesti konverentsi tarvis väljatöötatud küsimuslehte. Edaspidise materjali saamiseks võime pöörduda Rahvusvahel. Tööstusliku Ühingu uurimustest — eriti kodutöö tingimuste alal — loodab väärtuslikku koostööd.

Oktoobris kutsus ühistöö nõukogu kokku toimkonna, kelle liikmeteks olid peaaegselt üleilmlik konver. saadikud (Tallinnast ja Tartust). Toimkond seadis kokku kava, kuidas üleilmlik konver. ettepanekuid ja materjali Eesti ühingutes ära kasutada. Toimkonna töö resultaatiks on see, et osa materjali juba valmis, mis eeloleval aastal ühingu tarvitusele võetakse.

Otsustati kutsuda Eestisse miss Dingman K. N. N. Ü. üleilmlik komiteest, kes on sotsiaal- ja tööstusala sekretär.

3. Suvikonverentsid. VI suvikonverents peeti ära 5. kuni 12. aug. ühiselt Lätvi ühingu Siguldas. Konverentsi organiseeris Lätvi ühingu toimkond, kuhu kuulus üks liige Tallinnast ja Tartust. Konverentsist võtsid osa 35 isikut Tallinnast. Konverentsi teemiks oli „Armastus ja rõõm“. Lektoriks — prof. O. Ewald Viinist. Konverentsil leidsid aset tehnil. diskussioonid: klubitöö korraldamise üle, haridustöö ja suvikodu

4. Konverentsile järgnes suvikool, millest 12 inim. Tallinnast osa võttis. Suvikooli teem oli „Isik ja ühiskond“. Suvikooli tehnilised diskussioonid olid: Kuidas võiksime ühingu toimkondade tööd paremale järjele seada? Ühingu ja sekretäride vahekord jt.

Konverentsi ja suvikooli väliskülastajateks olid: prl. O. Meyendorff üleilmlik kom., miss H. Howard ühes rühma Ameerika naisüliõpilastega P.-Am. Ühisriikidest, miss Copen-

haven P.-A. Ühisriikidest, prl. S. Lindquist Rootsist, dr. Kuulman Šveitsist, dr. L. Liperovsky Pariisist, esindajad Deutsche Ev. V. J. M., Eesti üliõpil. ühingust, N. M. K. Ü-st.

5. Suvikodu ja G. R. konverents. G. R. konverents, ühine eesti, vene ja saksa tütarlastele Tartust, Pärnust ja Tallinnast, peeti 6.—8. juulini Monplaisiris, ühingute suvikodus. Teemiks oli „Elurõõm“, millele kõnelesid prl. H. Põld — Tallinnast ja õp. Harry Nuth — Pärnust. Viimane juhatas eesti tütarl. piiblitunde ja jumalateenistusi konverentsil. Vene rühme juhatasid: pr. A. Schmidt — Pariisist ja pr. V. Desen. Konverentsist võttis osa 100 tütarlast.

Kolmepäevasele konverentsile järgnes eesti G. R. 3-nädalane laager suvikodu ruumes, millest osa võttis 51 tütarlast. Suvilaagri juhatajaks oli prl. G. Anderson Tallinnast ja majaemaks prl. M. Ehrenvert Tartust.

Sel suvel korraldati tütarlaste suvilaager lahus täiskasvanute suvikodust. Täiskasvanute suvikodu oli avatud 10. juulist kuni 20. augustini. Selle aja jooksul viibisid seal 45 inimest, nende hulgas 10 külalist Tšehhoslovakiast, kes oma puhkuse Eestis veetsid ja 10 päeva viibisid meie suvikodus.

Nii tütarlaste kui täiskasvanute suvikodu korraldamine oli raskendatud sel suvel halva ilma tõttu.

Täiskasvanute suvikodu juhatajaks oli Tallinna ühingu sekretär prl. Ehkman, majaemaks prl. E. Karafin Tartust.

6. Tõlkeid. Aasta jooksul tõlgiti eesti keelde dr. Harry Emerson Fosdicki raamat „Kristlikkus ja kasutult elamise hädaoht“, mis praegu on valmis trükki andmiseks. Ta ilmub trükist enne lihavõtteid. See raamat peaks huvitama iga ühingu tegelast, olles talle isiklikuks tarvituseks, samuti ka diskussiooni rühmade juhtimiseks, õpetajaile jne. Loodame, et raamat leiab laia lugejaskonna.

Ühistöö nõukogu aitab igati kaasa K. N. N. Ü. koostöö edenemisele teiste organisatsioonidega. Tal on sügisest peale oma esindaja hiljuti organiseeritud Noorsootöö Sekretariaadis, kes algas tööd peajasjalikult Ev. Lut. usuliste noorte keskel maal. Astuti läbirääkimisesse Eesti Naisorganisatsioonide Liiduga, arutades küsimust, kuidas koostööd edendada teiste naisorganisatsioonidega. N. M. K. Ü. esindajatega arutati ühise ajakirja väljaandmist. Kõik ülesloetud kavatsused leiavad teostamist eeloleval aastal.

Meie ühingu esindaja on linna hoolekandeosakonna juhatuse liige. Ühing on Haridusliidu liige, a.-s. „Kodukäsitöö“ liige. Ühingu liikmed aitasid kaasa kindr. Laidoneri nimelise invaliidide kapitali korjandusele.

